

Uppdragsdirektiv till revidering av regional överenskommelse om samverkan för kommuner och region i Dalarnas län kring personer med psykiska funktionsnedsättningar från 18 år.

Innehåll

1. Bakgrund	6. Tidplan
2. Beskrivning av uppdraget	7. Förändringshantering
3. Syfte	8. Finansiering och budget
4. Mål	9. Uppdragsorganisation
5. Krav på uppdraget	

1. Bakgrund

Psykisk ohälsa är en mycket stor folkhälsoutmaning som kräver förebyggande såväl som riktade insatser. Personer med psykiska funktionsnedsättningar får ännu inte tillgång till vård och stöd som är jämlik, säker och av god kvalitet. Den som söker hjälp för psykisk ohälsa behöver mötas av rätt kompetens redan på till exempel vårdcentraler och ungdomsmottagningar. Samverkan mellan psykiatri, socialtjänsten och andra relevanta aktörer måste fungera mer behovsstyrt, sömlöst och effektivt, så att den som har exempelvis samsjuklighet i beroendesjukdomar och annan psykisk ohälsa inte riskerar att falla mellan stolarna.

Vård och omhändertagande i regioner och kommuner har förändrats i positiv riktning och fler än någonsin får hjälp av socialtjänst och sjukvård. Samtidigt har efterfrågan på insatser ökat kraftigt och den psykiska ohälsan i samhället ökat. Regioner och kommuner har en central roll i arbetet med att främja hälsa och förebygga sjukdomar.

Vården behöver ställas om genom en vidareutveckling av den nära vården. Den potential som finns i det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet behöver även tas tillvara.

Syftet med överenskommelsen är att slå fast huvudparternas gemensamma avsikt att bedriva och utveckla samverkan, samarbete och sömlöshet mellan de kommunala och regionala verksamheter som vänder sig till målgruppen för överenskommelsen.

Sedan den 1 januari 2010 är regioner och kommun genom likalydande bestämmelser i Hälso- och sjukvårdslagen, HSL (8 a§) och i Socialtjänstlagen, SoL (5 kap 8 a§) skyldiga att ha överenskommelser om samarbetet när det gäller personer med psykisk funktionsnedsättning.

En individ har en psykisk funktionsnedsättning om hen har väsentliga svårigheter med att utföra aktiviteter på viktiga livsområden och att dessa begränsningar har funnits, eller kan antas komma att bestå under en längre tid. Svårigheterna ska vara en konsekvens av psykisk sjukdom.

Överenskommelserna ska omfatta även de personer som vårdas av enskilda aktörer som kommuner och region, i enlighet med 3 § HSL och 2 kap. 5 § SoL har slutit avtal med¹. Av 8 a § HSL och 5 kap. 8 a § SoL, framgår att organisationer som företräder brukare eller deras närstående bör ges möjligheter att lämna synpunkter på innehållet i överenskommelserna om det är möjligt.

Andra sammanhang av betydelse för utformningen av samverkan mellan kommuner och region är Samordnad Individuell plan, SIP. Den 1 januari 2010 infördes en lagstadgad skyldighet i både HSL (3 f §) och SoL (2 kap. 7 §) som innebär att huvudmännen tillsammans ska upprätta en individuell plan när den enskilde har behov av insatser från båda huvudmännen. Planen ska upprättas om kommunen eller regionen bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda, och om den enskilde samtycker till att den upprättas. Den enskilde ska vidare kunna påkalla medverkan av närstående eller annan person.

Vidare kan Patientlagen (2014:821) nämnas som belyser vikten av ett ökat patientinflytande. Region Dalarna har i regionplanen, i ett policydokument och i hälso- och sjukvårdens ledning uttryckt en stark viljeriktning för ökat personcentrerat arbetssätt, nära vård, i alla regionens verksamheter.

Den 4 oktober 2019 tog Länsnätverket för förvaltningschefer ("Chefsnätverket") följande beslut:

“att ge chefsnätverkets styrgrupp i uppdrag att sätta samman en arbetsgrupp och formulera uppdrag att ta fram förslag på revidering av nämnda länsövergripande överenskommelse”.

Beslutet har utvecklats och konkretiserats vidare av chefsnätverkets styrgrupp. Styrgruppen presenterade uppdragsdirektiv och förslag på arbetsgrupp i samband med chefsnätverkets sammanträde den 7 februari.

2. Beskrivning av uppdraget

Uppdraget innefattar att revidera den länsövergripande överenskommelsen om samverkan mellan kommuner och region i Dalarna kring personer med psykiska funktionsnedsättningar från 18 år. Överenskommelsen löpte ut 2019-12-31 och är giltig till dess att Chefsnätverket och Välfärdsrådet godkänt förslag till en reviderad överenskommelse.

---

¹ prop. 2008/09:193 s. 16

3. Syfte

- Att genom överenskommelsen tydliggöra kommunernas och regionens respektive och gemensamma ansvarsområden.
- Tydliggöra reglering av samverkan och samhandling mellan kommuner och region samt säkerställa att individer med psykiska funktionsnedsättningar upplever en sömlös vård- och vårdkedja, får stöd och behandling samt upplever att deras behov av vård, stöd, insatser och behandling tillgodoses.
- Att genomföra en översyn av den överenskommelse som löpte ut 2019-12-31.
- Ta fram en vägledning för att kunna reglera lokal samverkan mellan kommuner och region.

4. Mål

Uppdragsmål:

Förslag på reviderad länsövergripande överenskommelse om samverkan mellan kommuner och region avseende personer med psykiska funktionsnedsättningar från 18 år. Förslaget ska vara framlagt för godkännande av Länsnätverket för förvaltningschefer och i Välfärdsrådet för efterföljande politiska beslut i kommuner och region.

Effektmål:

- Det övergripande målet med uppdraget är att genom en väl fungerande samverkan och samhandling mellan kommuner och region, skapa goda betingelser som stödjer och inkluderar individen så att personer med psykiska funktionsnedsättningar kan leva ett tryggt och meningsfullt liv.
- Personer med psykisk funktionsnedsättning ska få den vård och de insatser och stöd de behöver. Samverkan ska leda till att individen upplever en god psykisk och fysisk hälsa samt god livskvalitet genom en sömlös vård- och stödkeja. Insatserna ska utgå ifrån ett helhetsperspektiv där brukaren är delaktig och där brukarens integritet och självbestämmande respekteras.
- Samverkan och samhandling ska möjliggöra en ökad delaktighet i samhället och gemenskap med andra.
- Att verksamheterna arbetar utifrån en evidensbaserad praktik, det vill säga att insatserna ska bygga på en sammanvägning av bästa vetenskapliga kunskap, brukarens erfarenhet och önskemål och de professionellas erfarenhet och yrkeskunskap.
- Att verksamheter får vägledning i hur lokala avtal om samverkan gällande vuxna med psykisk funktionsnedsättning kan utformas.

Uppföljning och utvärdering:

På regionövergripande nivå ansvarar parterna Region Dalarna och Dalarnas 15 kommuner för att överenskommelsen följs upp. Brukarorganisationerna ska bjudas in att delta i uppföljningen.

5. Krav på uppdraget

Förutsättningar

Uppdraget kräver att huvudparterna:

- Bidrar med resurser med adekvat kompetens (preciseras närmare i uppdragsbeskrivningen för den lokala arbetsgruppen, LAG).
- Ansvarar för intern förankring av uppdraget inom sina respektive verksamheter (preciseras närmare i uppdragsbeskrivning till LAG).

Avgränsningar i uppdraget

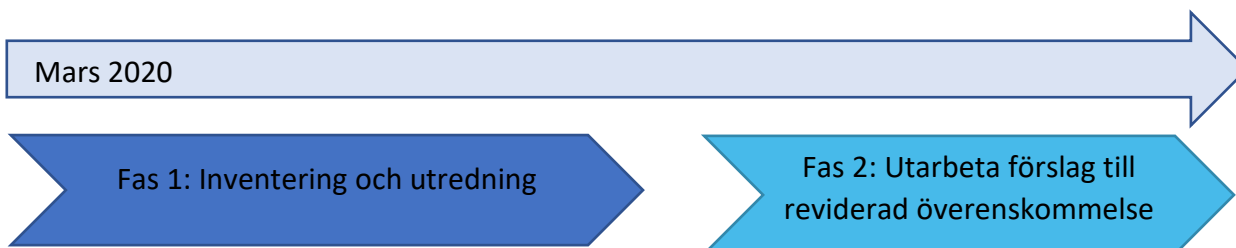
Uppdraget innefattar inte att föreslå operativa förändringar eller verksamhets- och/eller organisationsutveckling i berörda verksamheter.

6. Tidplan

Uppdraget kommer att pågå fr.o.m. 2020-02-07 t.o.m. preliminärt 2020-12-31. Uppdraget delas upp i deluppdrag som delvis löper parallellt enligt nedan:

Fas 1: Involvera den lokala nivån i revideringsarbetet och genomföra en inventering av lokala överenskommelser. Inventering/kartläggning och utredning av behov av samverkansreglering och vägledning mellan kommuner och region avseende målgruppen.

Fas 2: Utarbeta förslag till reviderad regional överenskommelse om samverkan mellan kommun och region kring personer med psykiska funktionsnedsättningar från 18 år.

Fas 1 innefattar:

- Sammansättning av lokal arbetsgrupp (LAG) med uppdrag att revidera befintlig länsgemensam överenskommelse.
- Översyn av befintlig överenskommelse gällande innehåll, aktualitet mm.
- I LAG tydliggöra behovet av samverkansreglering, identifiera samverkanshinder och behov av vägledning till överenskommelsen. Tydliggöra och definiera målgruppen för vilken samverkan bör regleras.

- Utredning av arbetet på lokal nivå.
- I LAG identifiera vilka frågor/områden som eventuellt bör särregleras.
- Granskning av nuvarande dokument som reglerar samverkan inom och utanför länet.
- Involvera nyckelpersoner som kan formulera behov av reglering av samverkan mellan kommun och region gällande målgruppen.
- Ta fram ett implementeringsstöd till överenskommelsen.

Fas 2 innefattar:

- Utarbeta ett förslag på en ny överenskommelse.
- Lägga fram förslaget för Länsnätverket för förvaltningschefer och Välfärdsrådet.

Leveranser under uppdraget är:

- Uppdragsbeskrivning för LAG.
- Löpande rapporter av Fas 1 och Fas 2 till Länsnätverket för förvaltningschefer och Välfärdsrådet.
- En reviderad överenskommelse.

7. Förändringshantering

Förändringar som påverkar innehållet i uppdragsdirektivet, exempelvis mål, avgränsningar eller resurser beslutas av Styrgrupp för Länsnätverket för förvaltningschefer och delges till densamma.

Motsvarande gäller om det under fas 1 i detta uppdrag skulle framkomma uppgifter som föranleder att arbetet med denna överenskommelse kan behöva samordnas och/eller sammanföras med andra uppdrag kring regionala överenskommelser.

Förändringar inom uppdragets ramar beslutas av uppdragsledare och uppdragsägare i samråd och dokumenteras skriftligt. Förändringarna dokumenteras i en ny version av berört dokument och versionshanteras.

8. Finansiering och budget

Ersättning utgår ej för deltagande i LAG. Region Dalarna står för övriga eventuella omkostnader kring uppdragets utförande (fika, lokalkostnad).

9. Uppdragsorganisation

Beställare: Länsnätverket för förvaltningschefer via Styrgrupp.

Uppdragsägare: Tanja Mårtensson, avdelningschef

Uppdragsledare: Maria Ekelöf, utvecklingsledare

Styrgrupp till uppdraget: LPO psykisk hälsa (under formering)

Arbetsgrupp (LAG): Under formering

Mottagare av/beslutande om leverans: Länsnätverket för förvaltningschefer och Välfärdsrådet